

Mededeling aan gebruikers van VAPH-diensten en -voorzieningen en aan budgethouders PAB en PVB

14 januari 2021

VAPH/21/5

Contactpersoon

E-mail <http://www.vaph.be/contacteer-ons>
Telefoon 02 249 30 00
Bijlagen /

Verduidelijking van de extra maatregelen om de zorg en ondersteuning tijdens de coronaperiode verder te kunnen zetten

Het VAPH informeerde gebruikers van VAPH-diensten en -voorzieningen en budgethouders PAB en PVB via de [mededeling van 21 december 2020](#) over extra maatregelen die genomen werden om de zorg en ondersteuning tijdens de coronaperiode verder te kunnen zetten.

Deze mededeling is een update van de mededeling van 21 december 2020 waarin een aantal zaken verduidelijkt worden. De nieuwe elementen staan in het geel gemarkeerd. Het gaat niet om wijzigingen aan de maatregelen, maar louter om verduidelijkingen.

Sinds november 2020 gelden er opnieuw strenge maatregelen in de aanpak van de coronapandemie, ook in de zorg en ondersteuning voor personen met een handicap. Het toenemende aantal besmettingen en de maatregelen die genomen worden om de verdere verspreiding van het virus tegen te gaan, bemoeilijken in veel gevallen het bieden van zorg en ondersteuning.

Het verderzetten van ondersteuning voor gebruikers van zorg en ondersteuning en hun mantelzorgers is absoluut noodzakelijk, zelfs in deze zeer moeilijke omstandigheden. Om dat mogelijk te maken, voorziet de Vlaamse Regering in **bijkomende ondersteunende maatregelen en financiële compensaties**.

De eerste COVID-19-golf in het voorjaar van 2020 heeft ons heel wat **inzichten en ervaringen** opgeleverd. De besprekingen in de corona-commissie van het Vlaams parlement maakten duidelijk wat goed liep en wat we in een volgende golf absoluut moeten vermijden. We houden nu steeds het volgende voor ogen:

- Gebruikers van VAPH-diensten en -voorzieningen en houders van een persoonlijke-assistentiebudget of persoonsvolgend budget mogen niet zomaar zonder zorg en ondersteuning vallen.
- De gezondheid en het psychosociaal welzijn van gebruikers, mantelzorgers en personeel zijn beide even belangrijk.
- We nemen maatregelen op maat van de concrete situatie en vermijden zoveel als mogelijk maatregelen die meteen voor de hele sector van toepassing zouden zijn.

Op 18 december 2020 keurde de Vlaamse Regering een besluit goed waarin volgende maatregelen worden genomen:

- Ook in 2021 wordt aan houders van een persoonlijke-assistentiebudget of persoonsvolgend budget de mogelijkheid geboden om hun jaarbudget te overschrijden om de extra zorgkosten in het kader van corona te vergoeden.
- Er worden extra financiële middelen voorzien voor zorgaanbieders die extra kosten maken om het corona-virus in hun voorziening te bestrijden en tegelijk toch de nodige ondersteuning te blijven bieden.
- Er wordt duidelijk bepaald wat de rechten en plichten van de diensten en voorzieningen en van de gebruikers zijn wanneer de individuele dienstverleningsovereenkomst tijdelijk niet of slechts gedeeltelijk kan uitgevoerd worden.

Het VAPH vraagt de **collectieve overlegorganen (de gebruikersraden)** binnen de voorzieningen om de gebruikers en de directie van de diensten en voorzieningen zoveel als mogelijk bij te staan in deze crisisperiode. We vragen hen om:

- de situatie in de voorziening en de maatregelen die genomen worden, nauwgezet op te volgen;
- er mee voor te zorgen dat alle gebruikers van de voorziening en hun gezinsleden tijdig en correct geïnformeerd worden;
- mee de impact voor gebruikers (individueel en als groep) in te schatten en te anticiperen op extra ondersteuning die nodig kan zijn;

- mee te helpen zoeken naar alternatieve ondersteuningsvormen waar het reguliere ondersteuningsaanbod tijdelijk moet worden stopgezet of afgebouwd.

Zij kunnen zich daarin laten bijstaan door [de twee door het VAPH erkende gebruikersverenigingen met informatieloket voor collectieve overlegorganen](#), FOVIG en Gezin & Handicap.

Opdat de collectieve overlegorganen ook zelf altijd over de meest actuele informatie zouden beschikken, worden infonota's van het VAPH voortaan ook rechtstreeks bezorgd aan de voorzitters van het collectief overleg.

Mogelijkheid om het jaarbudget PAB en PVB te overschrijden

Tot 25,5% budgetoverschrijding mogelijk

Ook in 2021 wordt een compensatie voorzien wanneer het jaarbudget 2021 ontoereikend is om de extra gemaakte kosten in het kader van COVID-19 te betalen, op voorwaarde dat er een COVID-19-overeenkomst geregistreerd is.

In 2021 is de maximale overschrijding 25,5 % van het jaarbudget.

Verlenging einddatum periode COVID-19

De einddatum van de COVID-19-periode wordt voorlopig verlengd tot 31 maart 2021. Een eventuele verdere verlenging zal afhankelijk zijn van de evolutie van de COVID-19 pandemie.

Dat betekent het volgende voor houders van een persoonlijke-assistentiebudget of persoonsvolgend budget:

- COVID-19-overeenkomsten voor extra ondersteuning worden aanvaard voor zover ze binnen de periode van 14 maart 2020 tot en met 31 maart 2021 vallen.
- Kosten die worden gemaakt op basis van die overeenkomsten kunnen, met vermelding van 'COVID-19', zoals altijd worden ingediend tot en met 1 april 2021 (voor budgetjaar 2020) en tot 1 april 2022 (voor budgetjaar 2021).

Wat met lopende overeenkomsten? Hoe registreert u nieuwe overeenkomsten en gemaakte kosten COVID-19 voor 2021?

Als u een overeenkomst gesloten hebt in het kader van COVID-19 voor onbepaalde duur, dan kunnen de overeenkomsten gewoon verder blijven lopen.

Nieuwe overeenkomsten die u sloot in het kader van COVID-19 kunt u registreren bij het VAPH via mijnvaph.be, via het formulier [Een overeenkomst registreren voor de besteding van uw persoonlijke-assistentiebudget](#) of via het formulier [Een overeenkomst registreren voor de besteding van uw persoonsvolgend budget in cash](#). In de taakomschrijving noteert u COVID-19.

Vanaf 1 januari 2021 kunt u bij de registratie van kosten het type 'COVID-19' selecteren via mijnvaph.be.

Als u de kosten indient via een papieren kostenstaat, dan vragen wij u om duidelijk te vermelden dat het over COVID-19-kosten gaat en 'COVID-19' als referentie van de kostenstaat te noteren.

Meer informatie

Lees op de webpagina [Extra maatregelen om de zorg en ondersteuning tijdens de coronaperiode verder te kunnen zetten](#) alle informatie over de compenserende maatregelen voor budgethouders, samen met info over extra gemaakte cashkosten en enkele concreet uitgewerkte scenario's voor budgethouders.

Hebt u vragen?

Het team Budgetbesteding van het VAPH is telefonisch bereikbaar op het nummer 02 249 30 00, van 8.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur (op vrijdag en tijdens de maanden juli en augustus tot 16.00 uur). Aarzel niet om contact op te nemen als u vragen hebt. U kunt het team Budgetbesteding ook bereiken via budgetbesteding@vaph.be.

Extra financiële middelen voor VAPH-diensten en -voorzieningen

Diensten en voorzieningen leveren vandaag bijzondere inspanningen om in deze crisisperiode kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning te blijven bieden. Voorzieningen die geconfronteerd worden met een uitbraak en voorzieningen voor wie het naleven van de strikte veiligheidsvoorschriften en hygiënische maatregelen niet vanzelfsprekend is, zullen noodgedwongen extra kosten maken om voldoende personeel te kunnen inzetten.

De Vlaamse Regering voorziet daarom extra subsidies van 1 % tot uitzonderlijk (bij een zware uitbraak) maximaal 2 % op de jaarsubsidies voor de jaren 2020 en 2021 om de extra kosten te compenseren.

Voorzieningen hebben ook recht op een compensatie van 15 euro per nacht voor elke nacht waarin de gebruiker **wegens de corona-maatregelen** en in tegenstelling tot wat bepaald is in de individuele dienstverleningsovereenkomst, niet verblijft in de voorziening en daarvoor dus geen woonkosten betaalt.

Rechten en plichten wanneer de individuele dienstverleningsovereenkomst (IDO) tijdelijk niet of slechts onvolledig kan worden uitgevoerd

Het is **door COVID-19** in sommige situaties onvermijdelijk dat de zorg en ondersteuning zoals bepaald in de individuele overeenkomsten gedurende deze bijzondere periode tijdelijk anders, onvolledig of niet geboden zal kunnen worden.

In de volgende gevallen kan de voorziening afwijken van de individuele

dienstverleningsovereenkomst in de periode tussen 1 oktober 2020 en 31 maart 2021:

- De voorziening wordt geconfronteerd met een stijgend of een hoog aantal besmettingen bij de personen met een handicap of bij het personeel.
- Er is onvoldoende personeel beschikbaar om de zorg en ondersteuning te kunnen voortzetten.
- Het is niet mogelijk om de preventieve en hygiënische maatregelen na te leven als de individuele dienstverleningsovereenkomsten volledig uitgevoerd worden.

In alle gevallen moet er overleg plaatsvinden met het collectief overlegorgaan vóór van de individuele dienstverleningsovereenkomsten kan afgeweken worden.

Maar ook in deze uitzonderlijke omstandigheden moet het zowel voor gebruikers als zorgaanbieders duidelijk zijn wat hun **wederzijdse rechten en plichten** zijn.

Wat als het ondersteuningsaanbod voor een periode van maximaal 1 maand wordt aangepast of stopgezet?

Als de individuele dienstverleningsovereenkomst (IDO) gedurende maximaal 1 maand niet of slechts gedeeltelijk kan worden uitgevoerd, dan

- moet de voorziening het collectief overlegorgaan en de gebruikers tijdig informeren over

deze situatie;

- moeten de directie en het collectief overlegorgaan aan individuele gebruikers de mogelijkheid bieden om de voorziening te vragen (bijvoorbeeld via de sociale dienst) een tijdelijk alternatief te bieden voor de afgebouwde of weggevallen ondersteuning.

Opgelet: Deze bepaling van de regelgeving treedt pas op 1 januari 2021 in werking. Daarom kan pas ten vroegste vanaf 1 januari 2021 door gebruikers gevraagd worden om een alternatief te voorzien.

De voorziening kan een beroep doen op een door het VAPH vergunde [bijstandsorganisatie](#) (voor de vergunde zorgaanbieders voor meerderjarigen) of een [dienst ondersteuningsplan](#) (voor de diensten rechtstreeks toegankelijke hulp en de multifunctionele centra) om een alternatief te zoeken en te realiseren voor haar gebruikers.

De gebruikers van de voorziening blijven tijdens deze periode de kosten voor zorg en ondersteuning zoals overeengekomen in de IDO verder betalen. Als het tijdelijk verminderen of wegvallen van de ondersteuning de persoon met een handicap en zijn gezinsleden voor problemen stelt, dan kunnen zij de voorziening vragen hen een alternatief aan te bieden. Budgethouders kunnen ook gebruik maken van de mogelijkheid tot budgetoverschrijding en bijstand vragen bij het inzetten ervan aan een door het VAPH vergunde bijstandsorganisatie.

Wat als het ondersteuningsaanbod voor een periode van meer dan 1 maand wordt aangepast of stopgezet?

Als de voorziening de zorg en ondersteuning zoals vermeld in de individuele dienstverleningsovereenkomst voor een periode langer dan een maand niet of onvolledig kan aanbieden, dan moeten de directie en het collectief overleg samen een alternatief ondersteuningsaanbod uitwerken.

Opgelet: Deze bepaling van de regelgeving treedt pas op 1 januari 2021 in werking. Daarom kan pas ten vroegste vanaf 1 februari 2021 verwacht worden dat een alternatief aanbod wordt voorzien.

De vergunde zorgaanbieders kunnen bij het uitwerken van een alternatief ondersteuningsaanbod

een beroep doen op een van de vijf door het VAPH vergunde bijstandsorganisaties, en de multifunctionele centra en diensten rechtstreeks toegankelijke hulp op een van de vijf erkende diensten ondersteuningsplan.

Er kan in totaal maximaal 6 maanden afgeweken worden van de IDO's. Uiterlijk na een half jaar moet het gewone ondersteuningsaanbod opnieuw aangeboden worden; onder voorbehoud van wijzigingen in de corona-maatregelen.

De directie en het collectief overleg informeren de gebruikers van de voorziening over het alternatieve ondersteuningsaanbod en de periode waarbinnen dat aanbod zal gelden.

Wat betekent het afwijken van de IDO concreet?

- De budgethouder blijft de zorggebonden kosten zoals opgenomen in de individuele dienstverleningsovereenkomst betalen, zelfs als de voorziening tijdelijk minder of andere ondersteuning biedt. Ook voor de gebruiker van het multifunctioneel centrum wordt de begeleidingsovereenkomsten in dit geval niet aangepast.
- De voorziening kan geen extra zorggebonden kosten aanrekenen wanneer wegens de corona-maatregelen tijdelijk méér ondersteuning wordt geboden dan bepaald in de individuele dienstverleningsovereenkomst.
- De gebruiker van een multifunctioneel centrum betaalt de bijdragen overeenkomstig feitelijk gebruik.
- De budgethouder betaalt leefkosten overeenkomstig feitelijk gebruik.
- De budgethouder betaalt enkel woonkosten voor het aantal dagen dagondersteuning of het aantal nachten woonondersteuning dat hij werkelijk heeft opgenomen in de voorziening. Dit geldt alleen als het afwijken van het in de individuele dienstverleningsovereenkomst opgenomen aantal dagen dagondersteuning en aantal nachten woonondersteuning te maken heeft met corona of de maatregelen ter bestrijding ervan.

Enkele voorbeelden:

- Er is een verminderd aanbod van dagopvang.
- De budgethouder kiest bij een quarantainemaatregel voor verblijf thuis in plaats van in de leefgroep.
- De budgethouder komt door angst voor besmetting een periode niet naar de leefgroep.

Kunt u uw individuele dienstverleningsovereenkomst tijdelijk opschorten?

Als de dienst of voorziening langer dan **drie maanden** afwijkt van de ondersteuning zoals vermeld in de individuele dienstverleningsovereenkomst en de gebruiker ervaart het door de voorziening uitgewerkte alternatief als onvoldoende, dan kan de gebruiker er uitzonderlijk voor kiezen om de individuele dienstverleningsovereenkomst tijdelijk op te schorten.

Het tijdelijk opschorten van de individuele dienstverleningsovereenkomst kan vanaf de 1e dag van de 4e maand waarin de individuele dienstverleningsovereenkomst niet of onvolledig wordt uitgevoerd, en dat voor een periode van maximaal 6 maanden.

Opgelet: **Deze bepaling van de regelgeving treedt pas op 1 januari 2021 in werking. Daarom kan opschorten van de individuele dienstverleningsovereenkomst pas ten vroegste vanaf 1 april 2021.**

Wat betekent het opschorten van de individuele dienstverleningsovereenkomst concreet?

- De ondersteuning wordt voor de periode van opschorting volledig stopgezet en hoeft dus ook niet vergoed te worden aan de voorziening. De budgethouder kan de middelen in die periode op een andere manier inzetten.
- **Het opschorten van de individuele dienstverleningsovereenkomst impliceert dat de eigen bijdrage of woon- en leefkosten gedurende de periode van de opschorting niet betaald moeten worden aan de voorziening.**
- Het tijdelijk opschorten van de individuele dienstverleningsovereenkomst heeft geen gevolgen voor de zorggarantie in het kader van correctiefase 2 en de budgethouder kan na afloop van de periode van opschorting de oorspronkelijke individuele dienstverleningsovereenkomst zonder probleem opnieuw activeren.

Opgelet: het tijdelijk opschorten van de individuele dienstverleningsovereenkomst kan alleen als er door de voorziening afgeweken wordt van de individuele dienstverleningsovereenkomst. Als de voorziening de individuele dienstverleningsovereenkomst wel uitvoert **en de gebruiker er zelf voor kiest om (nog) niet terug te keren naar de voorziening**, dan kan de budgethouder de individuele dienstverleningsovereenkomst niet opschorten, maar eventueel wel stopzetten of heronderhandelen. We vragen de gebruiker en de voorziening om zoveel mogelijk in overleg te gaan over de alternatieve mogelijkheden.

Wat met de eigen bijdragen en woon- en leefkosten als het ondersteuningsaanbod wordt

aangepast of stopgezet?

Eigen bijdragen en leefkosten worden in de periode van 1 oktober 2020 tot en met 31 maart 2021 betaald overeenkomstig de daadwerkelijk geboden ondersteuning. Dat was ook het geval in de periode van 14 maart 2020 tot en met 30 september 2020.

Voor de woonkosten geldt in de periode van 1 oktober 2020 tot en met 31 maart 2021 dat ze in verhouding verminderd worden met het aantal dagen dagondersteuning of het aantal nachten woonondersteuning die om COVID-19-gerelateerde redenen niet worden gebruikt in vergelijking met het aantal dagen of het aantal nachten dat is afgesproken in de individuele dienstverleningsovereenkomst. Deze regeling verschilt van de regeling die gold in de periode van 14 maart 2020 tot en met 30 september 2020: toen kon de voorziening voor geen enkele afwezigheid woonkosten aanrekenen (ook niet voor niet-coronagerelateerde afwezigheden).

Onder COVID-19-gerelateerde afwezigheden verstaan we onder andere:

- afwezigheden wegens maatregelen die de voorziening moet nemen
- afwezigheden wegens quarantaine of isolatie van de gebruiker in de thuissituatie
- afwezigheden wegens de eigen keuze van de gebruiker door angst voor besmetting

Enkele voorbeelden:

- Een gebruiker heeft een individuele dienstverleningsovereenkomst voor 5 dagen dagondersteuning en 5 dagen woonondersteuning. Momenteel krijgt hij door coronagerelateerde redenen slechts 2 dagen dagondersteuning en 2 dagen woonondersteuning. De woonkosten worden in verhouding als volgt verminderd: woonkosten x (2 / 5).
- Een gebruiker heeft een individuele dienstverleningsovereenkomst voor 3 dagen dagondersteuning. Momenteel krijgt hij door coronagerelateerde redenen slechts 1 dag dagondersteuning. De woonkosten worden in verhouding als volgt verminderd: woonkosten x (1 / 3).

Deze maatregel wat de eigen bijdrage en woon- en leefkosten betreft geldt van 1 oktober 2020 tot en met 31 maart 2021. Dat wil zeggen dat voorzieningen de al aangerekende kosten in het najaar van 2020 moeten regulariseren zodat deze aangerekende kosten in overeenstemming zijn met deze maatregel.

In het geval van opschorting van de individuele dienstverleningsovereenkomst is de bovenstaande

regeling niet van toepassing. Dat wil zeggen dat de eigen bijdrage en de woon- en leefkosten in de periode van opschorting niet aangerekend kunnen worden.

Meer informatie over het coronavirus en de maatregelen

Nuttige informatie van het VAPH over de coronamaatregelen die gelden in de sector en wat de impact kan zijn op uw zorg en ondersteuning, vindt u:

- op www.vaph.be/maatregelen-coronavirus/personen-met-handicap
- in de digitale VAPH-nieuwsbrief: www.vaph.be/nieuwsbrief
- in Sterk, het driemaandelijks magazine van het VAPH. Abonneer u gratis via www.vaph.be/actueel/magazines.

Als u een specifieke vraag hebt voor het VAPH, kunt u die stellen via:

- het vragenformulier: www.vaph.be/contacteer-ons
- de VAPH-lijn: 02 249 30 01

De maatregelen van de federale en Vlaamse overheid naar aanleiding van het coronavirus in België vindt u via de volgende kanalen:

- federale overheid: www.info-coronavirus.be of 0800 14 689
- Vlaamse overheid: www.vlaanderen.be/corona